

Dosarul nr. 2r-640/19

Prima instanță - (Judecătoria Strășeni, sediul Călărași) E. Bolocan

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) I. Muruianu, N. Simciuc, N. Budăi

DECIZIE

6 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Primăria satului Pitușca, raionul Călărași,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de
Gheorghe Zaharia împotriva Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași, Consiliului
local Pitușca, raionul Călărași și ÎM „Gospodăria Comunală Pitușca”, intervenient
accesoriu Inspectoratul Teritorial al Muncii Călărași al Inspectoratului de Stat al
Muncii, cu privire la încasarea restanței la plățile salariale, penalității, dobânzii
legale de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva încheierii din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins cererea Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași cu privire la
repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit ca fiind depusă
înfara termenului legal cererea de apel depusă de Primăria satului Pitușca, raionul
Călărași,

c o n s t a t ă:

La 11 ianuarie 2018, Gheorghe Zaharia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași cu privire la încasarea
restanței la plățile salariale, penalității, dobânzii legale de întârziere, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, s-a
respins cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Zaharia, ca fiind
neîntemeiată.

Prin decizia din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul
declarat de Gheorghe Zaharia și s-a casat hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei
Strășeni, sediul Călărași, cu trimiterea cauzei la rejudecare în Judecătoria Strășeni,
sediul Călărași, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 5 februarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul
Călărași, s-a atras în proces Inspectoratul Teritorial al Muncii Călărași al
Inspectoratului de Stat al Muncii în calitate de intervenient accesoriu și Consiliul
local Pitușca, raionul Călărași și ÎM „Gospodăria Comunală Pitușca” în calitate de
co-pârâți.

Prin hotărârea din 7 mai 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Gheorghe Zaharia.

S-a încasat din contul Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași în beneficiul lui Gheorghe Zaharia suma de 23 473,94 de lei cu titlu de restanță la plățile salariale, suma de 19 506,84 de lei cu titlu de penalitate, suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 50 980,78 de lei, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

În partea încasării unui salariu mediu în mărime de 3 000 lei, hotărârea este executorie imediat, în temeiul art. 256 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 12 iunie 2019, Primăria satului Pitușca, raionul Călărași a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 7 mai 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Gheorghe Zaharia să fie respinsă și scutirea de la plata taxei de stat la declararea apelului.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 5 septembrie 2019, reprezentantul apelantei Primăria satului Pitușca, raionul Călărași, a formulat cerere prin care a solicitat repunerea în termenul legal de declarare a apelului.

Prin încheierea din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului.

S-a restituit ca fiind depusă înafara termenului legal cererea de apel depusă de Primăria satului Pitușca, raionul Călărași.

La 20 septembrie 2019, Primăria satului Pitușca, raionul Călărași a declarat recurs împotriva încheierii din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Consideră că încheierea din 5 septembrie 2019 a dus la soluționarea greșită a cauzei iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași.

În sensul dat, a indicat că prima instanță a examinat cauza sub aspect unilateral, subiectiv, cu încălcarea principiilor fundamentale ale dreptului procesual civil, principiilor contradictorialității și egalității părților în drepturi procesuale, precum și egalității în fața legii și a justiției.

A menționat că pentru ședința din 7 mai 2019, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, reprezentantul primăriei nu a fost citat legal, hotărârea fiind trimisă prin scrisoare de însoțire la 13 mai 2019, astfel, data începerii curgerii termenului fiind de la această dată.

Consideră că, astfel, apelul nemotivat a fost depus în termen, de la data înștiințării părților.

A invocat că Primăria satului Pitușca, raionul Călărași nu a fost legal citată despre data, ora și locul ședinței de judecată în prima instanță.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul reține că cererea de recurs împotriva încheierii din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă la 20 septembrie 2019, în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, statuează că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, din materialele dosarului se constată că, la 7 mai 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Zaharia s-a admis parțial. (vol. I, f.d. 245)

La pronunțarea dispozitivului, reprezentantul pârâtului Primăria satului Pitușca, raionul Călărași, nu a fost prezent.

Copia dispozitivului hotărârii a fost expediată participanților la proces la 13 mai 2019 (vol. I, f.d. 246), fiind publicată pe pagina web a instanței de judecată la data de 8 mai 2019.

La 12 iunie 2019, Primăria satului Pitușca, raionul Călărași a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând totodată și repunerea în termen a apelului.

Iar, prin încheierea din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit ca fiind depusă înafara termenului legal cererea de apel depusă de Primăria satului Pitușca, raionul Călărași.

În argumentarea soluției, instanța de apel a invocat prevederile art. 116 alin. (3) din Codul de procedură civilă, menționând că apelantul nu a prezentat probe ce dovedesc imposibilitatea înaintării în termen a cererii de apel. Iar, împrejurările invocate în susținerea poziției referitor la repunerea în termenul de atac al hotărârii judecătorești, sunt neîntemeiate și declarative, deoarece nu dovedesc imposibilitatea depunerii cererii de apel în termen.

La fel, instanța de apel și-a întemeiat concluzia în baza prevederilor art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel a reținut că potrivit încheierii din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași (după restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță), s-a stabilit data ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 5 februarie 2019 (vol. I, f.d. 210).

Potrivit avizului de recepție cu nr. DS4404065082AS, Primăria satului Pitușca, raionul Călărași a recepționat citația instanței de fond pentru ședința de judecată din 5 februarie 2019 la data de 28 ianuarie 2019 (vol. I, f.d. 211, 214).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată, reprezentantul Primăriei satului Pitușca raionul Călărași, primarul Ionela Lozovan, a fost prezent la ședințele de judecată din 5 februarie 2019, 19 martie 2019 și 28 martie 2019, neprezentându-se la ședințele de judecată din 24 aprilie 2019, 26 aprilie 2019 și din 7 mai 2019 (vol. I, f.d. 220, 230-233; 241-244).

Așadar, se reține, că împrejurările descrise demonstrează că Primăria satului Pitușca, raionul Călărași, a cunoscut cu certitudine despre litigiul intentat împotriva sa, însă nu a verificat derularea cauzei aflate pe rol.

Luând în considerare cele expuse, Colegiul consideră că instanța de apel justificat a concluzionat asupra netemeinicii cererii de repunere în termenul de declarare a apelului.

Respectiv, Colegiul apreciază concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind întemeiată și bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt și aplicarea corectă a normelor de drept procedural, în condițiile în care apelantul a omis termenul de declarare a apelului și nu a prezentat careva probe ce ar justifica repunerea acestuia în termen.

În sensul dat, se va remarca că recurentul a cunoscut despre acțiunea intentată în instanța de judecată de intimat, astfel urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 2 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 3 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe.

Din aceste considerente, nu poate fi reținut argumentul recursului precum că, începerea curgerii termenului de declarare a apelului începe de la 13 mai 2019, data când a fost expediată copia dispozitivului hotărârii judecătorești.

Or, apelantul prin lege a fost obligat să respecte termenul legal de contestare a hotărârii cu apel în 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, potrivit art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, și urma să declare apel în termen limită de până la 6 iunie 2019 inclusiv.

Astfel, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel și corect a restituit cererea de apel apelantului or, aceasta nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Este evident că, contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea poartă un caracter declarativ, nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Instanța de recurs reține că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Instanța de recurs notează că Curtea de Apel Chișinău corect a restituit apelul Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, iar motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul, de asemenea, menționează că prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauzele Melnic vs Republica Moldova din 14 noiembrie 2006 și Ceachir vs Republica Moldova din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului intimatului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a concluzionat de a respinge recursul declarat de Primăria satului Pitușca, raionul Călărași de a menține încheierea din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Primăria satului Pitușca, raionul Călărași.

Se menține încheierea din 5 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Zaharia împotriva Primăriei satului Pitușca, raionul Călărași, Consiliului local Pitușca, raionul Călărași și ÎM „Gospodăria Comunală Pitușca”, intervenient accesoriu Inspectoratul Teritorial al Muncii Călărași al Inspectoratului de Stat al Muncii, cu privire la încasarea restanței la plățile salariale, penalității, dobânzii legale de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari